

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2024/024 van februari 2024

over

tekst	Voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de gegevensverwerking en uitwisseling bij emissie monitoring van wegvoertuigen
roepnaam	(decreet emissie monitoring wegvoertuigen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 19 januari 2024
trefwoorden	artikel 23, AVG; ANPR-camera's; lokalisatiegegevens; fraude;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies bij hoogdringendheid van de mevrouw Zuhail Demirel, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, ontvangen door de VTC op 22 januari 2024;

Gelet op de behandeling in een schriftelijke procedure wegens de hoogdringendheid;

Brengt het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Wonen (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *over de gegevensverwerking en uitwisseling bij emissie monitoring van wegvoertuigen* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Het advies werd gevraagd bij **hoogdringendheid** die als volgt verantwoord werd:

"Dit decreet biedt zo een noodzakelijke basis voor toekomstige meetcampagnes die voor onderzoek worden ingezet. Hiermee bieden we ook voor gemeenten die aan de slag willen met remote sensing een basis voor een AVG-conforme

organisatie van deze emissie monitoring. Recent werden twee Europese dossiers goedgekeurd dewelke in 2025 remote sensing zullen gebruiken en waarvoor deze reglementaire basis nodig is. Om de timing hiervan niet in het gedrang te brengen vragen wij u een spoedadvies te willen bezorgen.”

3. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

4. Voorbereidend beleidsonderzoek toonde de mogelijkheid aan om voertuigemissies te monitoren. In 2019 werd een pilootproject met **remote sensing** in Vlaanderen succesvol voltooid. De uitstoot van ongeveer 200.000 voertuigen werd gemeten langs vijf plaatsen op de openbare weg in Vlaanderen. Dit bood belangrijke inzichten in de reële emissies van voertuigen. Het pilootproject toonde aan dat een kleine groep voertuigen (5 à 10% van onze vloot) zeer hoge emissies had. Vaak is er **fraude** in het spel. Op basis van de metingen schatten we dat 5 à 10% van de vrachtwagens die rondrijden in Vlaanderen AdBlue fraude pleegt (= uitschakelen katalysator). Ook eigenaars van personenwagens durven frauderen met illegale aanpassingen zoals het verwijderen van hun roetfilter. Tijdens de meetcampagnes werd in samenwerking met de wegeninspectie en de Politie een met teledetectie aangedreven handhavingscampagne van wegwagentcontroles bij vrachtwagens opgezet. Het pilootproject heeft aangetoond dat door aan de hand van teledetectie voertuigen met verhoogde uitstoot **gericht te selecteren** voor controle langs de weg, het aandeel vaststellingen van SCR-problemen bij vrachtwagens steeg van 9% naar 83%.
5. Het Ontwerp wil een decretale basis bieden om **emissie monitoring en gegevensuitwisseling** mogelijk te maken. Om de emissie monitoring uit te voeren kan gebruik worden gemaakt van **remote sensing toestellen** (i.e. toestellen die al de aanwezige pollutanten in de rookpluim van een voertuig meten)¹. Deze remote sensing toestellen gaan gepaard met een **ANPR-camera**. Een **gegevensdatabank** wordt ingevoerd om de gegevens voortvloeiend uit de remote sensing toestellen en ANPR-camera's te verwerken.
6. Dit Ontwerp wil een noodzakelijke basis vormen voor toekomstige meetcampagnes die **voor onderzoek** worden ingezet. Hiermee wordt volgens de Adviesvrager ook voor **gemeenten** die aan de slag willen met remote sensing een basis geboden voor een AVG-conforme organisatie van deze emissie monitoring.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- de titularissen van het voertuig waarvan de gemeten gegevens worden verwerkt;
- de inzittenden bij gebruik van ANPR-camera's;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- de nummerplaat van het gemeten motorvoertuig;
- het chassisnummer van het gemeten motorvoertuig;
- de gegevens over rijgedrag zoals vertragingen of versnellingen;
- het tijdstip en de locatiemeting;
- de metadata;
- de foto's van de ANPR-camera's.

¹ Toelichting: "door middel van apparatuur langs de weg worden voorbijrijdende motorvoertuigen gescreend en kan men afwijkende emissiewaarden vaststellen. Op deze manier kan er ook naast de periodieke keuring werk gemaakt worden van de handhaving van de voertuigemissies. Ook het principe van plume chasing met behulp van sniffer cars kan worden ingezet. Hierbij wordt een sensor gemonteerd op een inspectievoertuig en wordt gedurende enkele minuten continu de concentraties van diverse componenten uit de uitstoot van het motorvoertuig dat wordt achtervolgd, gemeten."

8. Het betreft informatie over ondermeer natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
10. Het Ontwerp vermeldt voor een deel op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, maar dit gebeurt wel enkel impliciet in artikel 10, §2, waar er een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsmogelijkheid op de rechten van de betrokkenen van artikel 23, AVG. Er wordt daarbij verwezen naar artikel 23, lid 1, e) en h), AVG².
11. De VTC adviseert om de rechtvaardigingsgronden voor alle verwerkingen te benoemen. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat daarbij niet.
12. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM³, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

² Artikel 23 Beperkingen

1. De reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34, alsmede in artikel 5 kan, voor zover de bepalingen van die artikelen overeenstemmen met de rechten en verplichtingen als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 20, worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker van toepassing zijn, op voorwaarde dat die beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van:

c) de openbare veiligheid;

d) de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid;

e) andere belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Unie of van een lidstaat, met name een belangrijk economisch of financieel belang van de Unie of van een lidstaat, met inbegrip van monetaire, budgettaire en fiscale aangelegenheden, volksgezondheid en sociale zekerheid;

f) de bescherming van de onafhankelijkheid van de rechter en gerechtelijke procedures;

g) de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van schendingen van de beroepsregels voor gereguleerde beroepen;

h) een taak op het gebied van toezicht, inspectie of regelgeving die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag in de in de punten a), tot en met e) en punt g) bedoelde gevallen;

i) de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen;

j) de inning van civielrechtelijke vorderingen.”

³ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen⁴ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵

13. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
14. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
15. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen.⁶ De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever.⁷
16. Aangezien het zowel overtredingen als mogelijke gevallen van fraude betreft, worden gegevens als bedoeld in artikel 10, AVG verwerkt.
17. Categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 10, AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 10 WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;

⁴ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁵ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁶ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GWH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

⁷ bv. GWH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GWH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GWH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
18. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

19. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
20. De doeleinden worden in het Ontwerp per verwerkingsverantwoordelijke (zie verder) vermeld. Ze verwijzen naar de doeleinden van de emissiemonitoring (artikel 3, §2) die voor een goede lezing hierna eerst geciteerd worden (onderlijning VTC):

“§2. Emissiemonitoring wordt ingezet voor één of meer van volgende doeleinden:

1° toezicht op en handhaving van de naleving van emissie-gerelateerde technische voertuigeisen door de titularissen van een bepaald voertuig;

2° toezicht op en handhaving van de naleving van emissie-gerelateerde eisen door fabrikanten van motorvoertuigen;

3° opvolgingsonderzoek en beleidsrelevant onderzoek uitvoeren met inbegrip van milieukwaliteitsmodellering of voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden op basis van voertuigemissiemetingen;

4° opsporen van de titularissen van probleemvoertuigen met het oog op de uitvoering van een gedeeltelijke keuring⁸;

5° oproepen van de titularissen van probleemvoertuigen met het oog op de uitvoering van een gedeeltelijke keuring.”

21. Deze doeleinden worden verder uitgelegd in de toelichting bij artikel 3.
22. Volgens artikel 6, §3 van het Ontwerp verwerken de verwerkingsverantwoordelijken alle gegevens, vermeld in artikel 5, §2, voor volgende doelstellingen:
- de Vlaamse Milieumaatschappij verwerkt voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 3°; (onderzoek)
 - de Vlaamse Belastingdienst (de gewestelijke wegeninspecteurs) voor de volgende doelstellingen:
 - 1° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 1°; (toezicht op titularissen)
 - 2° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, eerste lid, punt 4°; (opsporen van de titularissen voor keuring)
 - de politie verwerkt de volgende gegevens voor de volgende doelstellingen:
 - 1° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 1°; (toezicht op titularissen)
 - 2° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 4°; (opsporen van de titularissen voor keuring)
 - het Departement Mobiliteit en Openbare Werken verwerkt de volgende gegevens voor de volgende doelstellingen:
 - 1° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 2°; (toezicht op fabrikanten⁹); het Departement gebruikt een gepseudonimiseerde dataset voor de voormelde verwerking;

⁸ Dit is een technische keuring als vermeld in artikel 23bis van het koninklijk besluit van 15 maart 1968.

⁹ De VTC begrijpt dat het departement hiervoor optreedt als markttoezichtautoriteit.

- 2° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, tweede paragraaf, punt 3° (onderzoek). Het Departement gebruikt een gepseudonimiseerde dataset voor de voormelde verwerking.
- erkende instellingen verwerken de volgende gegevens voor de volgende doelstellingen:
 - 1° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 1°; (toezicht op titularissen)
 - 2° voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 5°; (oproepen van de titularissen voor keuring)
 - gemeenten verwerken voor de doelstelling, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 3°. (onderzoek)
23. De VTC adviseert om na te gaan of de Vlaamse decreetgever bevoegd is om verwerkingsdoeleinden (en verwerkingen) voor de politie te bepalen en dit te verklaren.
24. De VTC is van oordeel dat voor het overige de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

25. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
26. Het Ontwerp bevat volgende bepaling:
- “Art. 6. §1 De Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Belastingdienst, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, de politie, de erkende instellingen en de gemeenten zijn verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens, vermeld in artikel 5.”*
27. In de toelichting wordt daarbij volgende uitleg gegeven:
- “Aangezien het systeem van emissie-monitoring uiteenlopende doeleinden omvat en afhankelijk is van verscheidene entiteiten werd ervoor gekozen om met aparte verwerkingsverantwoordelijken te werken.”*
28. Met artikel 5, §4 wordt er een **databank** opgericht:
- “§4. De gegevens, vermeld in paragraaf 2, worden in een beveiligde databank verzameld. De Vlaamse Regering kan de te meten gegevens preciseren. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden over de inhoud en de werking van de databank bepalen.”*
29. Het is niet duidelijk wie verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking met deze databank. De VTC adviseert om dit te verduidelijken zodat de burgers weten tot wie zich te richten om hun rechten uit te oefenen.
30. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)¹⁰ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

¹⁰ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

31. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹¹ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar de volgende punten:
- 2) wanneer er een grootschalige¹² verwerking en/of stelselmatige monitoring is van locatiegegevens van of herleidbaar tot natuurlijke personen (bijvoorbeeld door (scan)auto's, navigatiesystemen, telefoons, of verwerking van locatiegegevens van reizigers in het openbaar vervoer)¹³ . LOCATIEGEGEVENS [;
- 6) wanneer er sprake is van zwarte lijsten: verwerkingen waarbij persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten, gegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag of gegevens over slecht betalingsgedrag worden verwerkt met het oogmerk om besluiten mogelijk te maken waaraan voor de betrokkenen rechtsgevolgen zijn verbonden of die hen anderszins in aanmerkelijke mate treffen (zwarte lijsten of waarschuwingslijsten, zoals bijvoorbeeld zwarte lijsten die betrekking hebben op onrechtmatig gedrag van werknemers, bijvoorbeeld in de zorg ,of van hinderlijk gedrag van huurders van sociale woningen. ZWARTE LIJSTEN;
- 19) wanneer er sprake is van grootschalige verwerkingen van (bijzondere) persoonsgegevens en-of stelselmatige monitoring in het kader van fraudebestrijding. FRAUDEBESTRIJDING.
32. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.¹⁴

5. Minimale gegevensverwerking

33. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
34. De **categorieën betrokkenen** worden in artikel 10, §1 van het Ontwerp beschreven als:
- “In dit artikel wordt verstaan onder betrokkene: de geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon wiens gegevens worden verwerkt, namelijk de titularissen van het voertuig waarvan de gemeten gegevens worden verwerkt”.*
35. De VTC wijst er op dat - zeker in geval van frontale foto's - bij het gebruik van ANPR-camera's ook de afbeeldingen van de inzittenden van het voertuig zullen worden verwerkt. Ze adviseert om dit ook te vermelden zo van toepassing.
36. De VTC beveelt aan om de afbeeldingen van personen zo snel mogelijk te verwijderen, of ten minste te *blurren*.
37. In luik 1 van dit advies werden de verwerkte persoonsgegevens al opgesomd. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van persoonsgegevens** niet voldoende zijn aangeduid:

¹¹ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

¹² Grootschalig en systematisch: de VTC is van oordeel dat de overgrote meerderheid van de verwerkingen door Vlaamse bestuursinstantie, ook van die die op zich kleine entiteiten zijn, grootschalig of systematisch zijn. Daardoor is een van de criteria van de Richtsnoeren bijna altijd van toepassing (criterium 5. Op grote schaal verwerkte gegevens). Slechts zeer uitzonderlijk zal er sprake zijn van kleinschaligheid of onsystematische verwerking. Dit geldt voor alle punten. Een eenmalige uitwisseling van een omvangrijke dataset valt hier ook onder. Zie ook het criterium 5. Op grote schaal verwerkte gegevens van de Richtsnoeren.

¹³ Bijvoorbeeld in het kader van rekeningrijden, controle in lage emissiezone's, verkeersanalyse's, fiscaliteit, ...

¹⁴ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

- de gegevens over rijgedrag zoals vertragingen of versnellingen;
- metadata;
- de inhoud van de beelden (zie hiervoor).

38. In verband met de verwerking a.h.v. ANPR-camera's, wordt het volgende gesteld:

“Art 5. [...] §3. Intelligente automatisch werkende toestellen gebruiken die gekoppeld zijn aan registers of bestanden van persoonsgegevens, is toegestaan voor de automatische nummerplaatherkenning, op voorwaarde dat de verwerkingsverantwoordelijke die registers of bestanden verwerkt met inachtneming van de beginselen inzake verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 5 van de algemene verordening gegevensbescherming.”

“Art. 4. Om de doeleinden, vermeld in artikel 3, te vervullen, kan een emissie-monitoring uitgevoerd worden aan de hand van nummerplaatherkenning, al dan niet met automatisch werkende toestellen.”

39. Er wordt in de toelichting aangegeven dat geen **geautomatiseerde individuele besluitvorming** wordt bedoeld (VTC: het gaat wel om een geautomatiseerde verwerking):

“Er is geen geautomatiseerde verwerking of automatische besluitvorming voorzien als vermeld in afdeling 4 van de algemene verordening gegevensbescherming.”

40. Volgens artikel AVG valt profilering onder geautomatiseerde individuele besluitvorming. De verwerkingsverantwoordelijken krijgen daar dus geen decretale basis voor.

41. De VTC is van oordeel dat ze gezien de gemaakte opmerkingen, niet kan oordelen of er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.

42. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft, vermeldt artikel 8 het volgende:

“Art. 8. [...] §2. De gegevens, vermeld in artikel 5, paragraaf 2 kunnen gedeeld worden met de volgende entiteiten voor het doeleinde, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 3°:

1° de politie;

2° de Vlaamse Belastingdienst;

3° de lokale overheden, namelijk de gemeenten, de districten en de provincies;

4° publieke vennootschappen;

5° de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, die handelt in opdracht van de entiteiten, vermeld in punt 1° tot en met 4°, en artikel 6;

6° erkende onderzoekscentra die handelen in opdracht van de entiteiten, vermeld in punt 1° tot en met 4°, en artikel 6.

De gegevens vermeld in artikel 5, paragraaf 2 kunnen gedeeld worden met de markttoezichtautoriteit voor het doeleinde vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 2°.”

43. De Memorie geeft volgende aanvulling bij artikel 8:

“Een succesvolle handhaving van emissienormen veronderstelt een goede uitwisseling van data. De uitwisseling van gegevens wordt al grotendeels mogelijk gemaakt door de aanwijzing van meerdere verwerkingsverantwoordelijken. De gegevensuitwisseling tussen deze partijen wordt geregeld door de datacontracten en protocollen die elke verwerkingsverantwoordelijke met elke andere verwerkingsverantwoordelijke afsluit.

Wat betreft het doeleinde vermeld in art 3, 3° van het decreet, namelijk voor opvolgsonderzoek en beleidsrelevant onderzoek, wordt de gegevensuitwisseling verduidelijkt in het decreet. Zo kunnen met de entiteiten die staan opgesomd in artikel 8 van het decreet gegevens gedeeld worden.

Hiernaast wordt de gegevensuitwisseling met de markttoezichtautoriteit in dit artikel ingeschreven. Deze markttoezichtautoriteit heeft namelijk toegang nodig tot de gegevens vermeld in artikel 5, paragraaf 2 van het decreet om haar toezichttaak op fabrikanten, zoals vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 2°, uit te kunnen oefenen.

De betrokken entiteit dient de relevante technische voertuiggegevens op te vragen bij de relevante authentieke databron (DIV). Het opvragen en ontsluiten van deze gegevens moet uiteraard gebeuren in overeenstemming met de algemene verordening gegevensbescherming en zal zoveel mogelijk gebeuren met tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Voor elke gegevensverwerking dient de doelbinding en proportionaliteit, zoals voorgeschreven door de algemene verordening gegevensbescherming, in acht genomen te worden: geen enkele entiteit mag meer gegevens verwerken dan diegene die strikt noodzakelijk zijn om de hun toebedeelde doeleinden te bereiken.”

44. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.

45. Voor dit project is er ook een opvraging nodig bij de federale Dienst Inschrijving Voertuigen (DIF).

“**Art 5.** [...] §2, 2 Naast het opvragen en registreren van de gegevens gegenereerd door de toestellen vermeld in artikel 4, zijn de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in artikel 6 §1, gemaaktigd om digitaal bij de bevoegde instanties, met name de instantie die belast is met de inschrijving van de voertuigen, de noodzakelijke technische voertuiggegevens over de gemeten motorvoertuigen op te vragen en te registreren.”

46. In het Ontwerp wordt dus specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie. Verder, wat de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG.

47. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol in het kader van het e-govdecreet

48. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

49. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat het Ontwerp in artikel 9 het volgende stelt (onderlijning VTC):

“§1. Met behoud van toepassing van paragraaf 3 bewaren de politie en de Vlaamse Belastingdienst de gegevens, vermeld in artikel 5, paragraaf 2, over probleemvoertuigen binnen hun doeleinden, niet langer dan de termijn van het verval van de vordering inzake sanctionering als de voormelde gegevens ertoe kunnen bijdragen om een overtreding te bewijzen.

De entiteiten, vermeld in het eerste lid, bewaren de gegevens, vermeld in artikel 5, §2, over andere gemeten motorvoertuigen dan probleemvoertuigen binnen hun doeleinden, niet langer dan vijf jaar vanaf de registratie van de gegevens in de databank, vermeld in artikel 5, paragraaf 4.

§2. Met behoud van toepassing van paragraaf 3 bewaren de entiteiten, vermeld in artikel 6 en 8, de gegevens, vermeld in artikel 5, paragraaf 2, binnen hun doeleinden niet langer dan vijf jaar vanaf de registratie van de gegevens in de databank, vermeld in artikel 5, paragraaf 4.

§3. De gegevens, vermeld in artikel 5, paragraaf 2, die worden verwerkt voor het doeleinde, vermeld in artikel 3, paragraaf 2, punt 3°, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk om het respectievelijke doeleinde te bereiken.

§4. Nadat de bewaartermijn, vermeld in paragraaf 2, is verstreken, worden de gegevens, vermeld in artikel 5, geanonimiseerd bewaard voor de doeleinden, vermeld in artikel 4, tweede lid, punt 3°.”

50. De Memorie vermeldt in artikel 9 het volgende:

“De algemene verordening gegevensbescherming vereist dat de gegevens worden gewist van zodra dat persoonsgegevens niet langer noodzakelijk zijn dan voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Wanneer gegevens worden verwerkt van een probleemvoertuig door de personeelsleden van het operationele kader van de federale en de lokale politie alsook de personeelsleden van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie met het oog op de handhaving van een emissie inbreuk, wordt de bewaartermijn beperkt tot de termijn van het verval van de vordering inzake sanctionering als de gegevens ertoe kunnen bijdragen een overtreding te bewijzen. Voor andere doeleinden andere dan onderzoekdoeleinden, alsook in geval van een verwerking door andere entiteiten voor andere doeleinden dan onderzoekdoeleinden, worden de gegevens niet langer bewaard dan 5 jaar vanaf de registratie van de gegevens in de databank. De bewaartermijn van 5 jaar werd gekozen in lijn met de verjaringstermijn van milieumisdrijven (het betreft hier immers een problematiek van overmatige emissies) en met het oog op het feit dat een nieuwe wagen zich pas na 4 jaar moet aandienen voor een eerste keuring, waarbij het de bedoeling is om de noodzakelijke emissiegegevens van dat voertuig beschikbaar te hebben om de keuring te kunnen faciliteren.”

51. De VTC wijst er op dat verwerkte gegevens ook **lokalisatiegegevens** betreffen en dat dergelijke gegevens en de verwerking daarvan als bedreigend wordt beschouwd voor de privacy en de individuele vrijheden, zoals het zich anoniem kunnen verplaatsen. Deze technologieën kunnen met andere woorden raken aan de grondrechten.¹⁵ De VTC beveelt dan ook aan om na te gaan welke gegevens exact moeten bewaard worden om de doelstellingen te dienen.

52. Artikel 7 van het Ontwerp bepaalt het volgende met betrekking tot het bijhouden van een lijst van individuele voertuigen:

*“**Art. 7.** De Vlaamse Regering bepaalt de criteria om te bepalen wanneer een individueel voertuig op een lijst wordt geplaatst. Personeelsleden en de ambtenaren van de politie en de wegininspecteurs, vermeld in artikel 16 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, kunnen tijdens de uitvoering van hun controletaken een voertuig die op de voormelde lijst staat, gericht controleren met het oog op handhaving.”*

53. De toelichting die bij dit artikel wordt gegeven luidt als volgt:

“Om wegkantcontroles efficiënter te kunnen organiseren op naleving van emissienormen, wordt een lijst ingevoerd waarop bepaalde voertuigen met sterk verhoogde emissies zullen worden opgenomen. Deze lijst zal bevoegde toezichthouders in staat stellen om gericht voertuigen met sterk verhoogde emissies te selecteren voor een wegkantcontrole.

De Vlaamse Regering bepaalt de criteria wanneer een individueel voertuig op een lijst wordt geplaatst. Op die manier kan op basis van wetenschappelijk inzicht dat voortvloeit uit de praktijkervaring met de beoogde emissie monitoring de emissiedrempels worden verfijnd.”

54. In het vorige luik van dit advies werd in het kader van de GEB-verplichting al verwezen naar het mogelijke gebruik van een zwarte lijst. In het kader van de GEB zal moeten onderzocht worden wat het risico inzake gegevensbescherming voor de betrokkenen in dit kader kan zijn. Het al dan niet werken met zo een lijst moet bekeken worden. Minstens moet de proportionaliteit van deze verwerking (welke gegevens, hoelang) in dat kader bewaakt worden. De Vlaamse Regering zal die aspecten in rekening moeten nemen.

55. Artikel 5 bepaalt dat de gegevens worden bijgehouden in een **databank**:

¹⁵ Zie Richtsnoeren van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 (WP 29) voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679, p. 9. <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

“§3. Intelligente automatisch werkende toestellen gebruiken die gekoppeld zijn aan registers of bestanden van persoonsgegevens, is toegestaan voor de automatische nummerplaatherkenning, op voorwaarde dat de verwerkingsverantwoordelijke die registers of bestanden verwerkt met inachtneming van de beginselen inzake verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 5 van de algemene verordening gegevensbescherming.

§4. De gegevens, vermeld in paragraaf 2, worden in een beveiligde databank verzameld. De Vlaamse Regering kan de te meten gegevens preciseren. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden over de inhoud en de werking van de databank bepalen.

§5. Het meten en registreren van de gegevens, vermeld in paragraaf 2, het beheer van de databank, vermeld in paragraaf 3, en de ontsluiting naar de entiteiten, vermeld in artikel 8, van bepaalde gegevens uit de voormelde databank gebeuren conform de algemene verordening gegevensbescherming, de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.”

56. De verwijzing naar de AVG lijkt een overbodige bepaling te zijn. De VTC beveelt aan dat aan de Vlaamse Regering delegatie wordt gegeven om concrete maatregelen uit te werken/te kunnen uitwerken, in het bijzonder wat de bewaartermijnen betreft.

6. Juistheid

57. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
58. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. Aangezien het gegevens zoals bedoeld in artikel 10, AVG betreft, beveelt de VTC aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

59. De VTC neemt er akte van dat het Ontwerp **afwijkingen op de AVG-rechten** invoert namelijk in artikel 10, §2:

“Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de algemene verordening gegevensbescherming kunnen de ambtenaren en personeelsleden van de politie en de wegeninspecteurs, vermeld in artikel 16 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het derde tot en met het tiende lid.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het tweede lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden, in het kader van de decretale en reglementaire opdrachten van de ambtenaren en de personeelsleden van de politie en de wegeninspecteurs, vermeld in artikel 16 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. De voorbereidende werkzaamheden zijn beëindigd binnen een jaar vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het tweede lid, heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek dat of van de controle die de weigering of beperking van de rechten, vermeld in het tweede lid, rechtvaardigt.

Als de betrokkene in het geval, vermeld in het tweede lid, tijdens de periode, vermeld in het derde lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde verwerkingsverantwoordelijke de ontvangst daarvan.

De verwerkingsverantwoordelijke brengt de betrokkene schriftelijk, zo snel mogelijk en in elk geval binnen dertig dagen vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het tweede lid. De verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of die beperking hoeft niet te worden verstrekt als dat de decretale en reglementaire opdrachten van de ambtenaren en de personeelsleden van de politie en de wegeninspecteurs, vermeld in artikel 16 van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, zou ondermijnen, met behoud van de toepassing van het negende lid. Als het nodig is, kan de voormelde termijn met twee maanden worden verlengd, rekening houdend met het aantal aanvragen en de complexiteit ervan. De verwerkingsverantwoordelijke brengt de betrokkene binnen dertig dagen vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van die verlenging en van de redenen voor het uitstel.

De verwerkingsverantwoordelijke informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en om een beroep in rechte in te stellen.

De verwerkingsverantwoordelijke noteert de feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing, vermeld in dit artikel is gebaseerd. De verwerkingsverantwoordelijke houdt de voormelde informatie ter beschikking van de voormelde Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.

Nadat het onderzoek afgesloten is, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.

Als een dossier dat persoonsgegevens als vermeld in het tweede lid, bevat, naar het Openbaar Ministerie is gestuurd en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, en er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, antwoordt de verwerkingsverantwoordelijke op verzoek van de betrokkene conform artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening pas nadat het Openbaar Ministerie of, in voorkomend geval, de onderzoeksrechter heeft bevestigd dat een antwoord het onderzoek niet in het gedrang brengt of kan brengen.”

60. De VTC heeft ernstige bedenkingen bij het toepassen van de in artikel 23, AVG bedoelde uitzondering in het kader van de emissie monitoring van wegvoertuigen. Ze is van oordeel dat niet voldaan wordt aan de vereiste van een in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel en de toepasselijkheid van de doelstellingen die de adviesvrager inroept (zie citaat volledige artikel 23, AVG onder het luik 2 van dit advies):

“e) andere belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Unie of van een lidstaat, met name een belangrijk economisch of financieel belang van de Unie of van een lidstaat, met inbegrip van monetaire, budgettaire en fiscale aangelegenheden, volksgezondheid en sociale zekerheid;

h) een taak op het gebied van toezicht, inspectie of regelgeving die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag in de in de punten a), tot en met e) en punt g) bedoelde gevallen;”

61. Het gaat hier om een uitzonderingsregeling en die moet beperkend worden geïnterpreteerd, temeer daar het over grondrechten gaat.
62. Er wordt voor deze uitzonderingsregel ook geen enkele verantwoording gegeven.
63. Voor zover de decreetgever deze uitzonderingsregel toch wil invoeren, verwijst de VTC naar diverse adviezen die ze al verleend heeft over de formulering van regeling: o.a. adviezen VTC/A/W/2019/016, VTC/A/W/2020/008, VTC/A/W/2020/036, VTC/A/W/2022/030, VTC/A/W/2022/042.

64. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde **informatie** en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
65. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 64, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

66. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
67. De VTC wijst erop dat aangezien het lokalisatiegegevens betreft en mogelijk gegevens als bedoeld in artikel 10, AVG zijn e een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
68. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en zo mogelijk anonimisering van de gegevens en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
69. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁶ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁷ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁸ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁹.
70. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.²⁰
71. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:

¹⁶ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁷ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁸ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁹ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

²⁰ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
72. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.²¹
73. In artikel 5 van het Ontwerp wordt al bepaald dat de databank moet beveiligd zijn, met delegatie aan de Vlaamse Regering.
- “§4. De gegevens, vermeld in paragraaf 2, worden in een beveiligde databank verzameld. De Vlaamse Regering kan de te meten gegevens preciseren. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden over de inhoud en de werking van de databank bepalen.”*
74. In artikel 6 van het Ontwerp wordt er uitdrukkelijk verwezen naar de verplichting om maatregelen op te leggen:
- “§2. De verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in dit artikel, nemen alle technische en organisatorische maatregelen als vermeld in artikel 5.1 f) en 32 van de algemene verordening gegevensbescherming, bij de uitvoering van hun bevoegdheden bij de verwerking van de gegevens.”*
75. De VTC beveelt aan dat aan de Vlaamse Regering delegatie wordt gegeven om concrete maatregelen uit te werken/te kunnen uitwerken.
76. In artikel 6, §3 van het Ontwerp wordt al de maatregel van pseudonimisering opgenomen (zie bij de bespreking van de doelbinding).
77. De VTC beoordeelt dit positief, maar wijst er op dat zoveel als mogelijk met geanonimiseerde gegevens moet worden gewerkt bij wetenschappelijk onderzoek.

III. BESLUIT

78. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting (luik 1);
 - controleren in welke mate de decreetgever een regeling kan uitwerken voor de politie (luik 3);
 - verduidelijken wie verwerkingsverantwoordelijke is voor de in artikel 5, §4 bedoelde databank (luik 4);
 - een GEB uitvoeren en daarbij ondermeer het gebruik van een zwarte lijst evalueren (luik 4 en 5);
 - de categorieën van betrokkenen en van persoonsgegevens verder uitwerken (luik 5);
 - de bewaartermijn voor de lokalisatiegegevens herbekijken (luik 5);
 - de juistheid van de gegevens garanderen (luik 6);
 - de uitzonderingsmogelijkheid op de rechten van betrokkenen herbekijken (luik 7);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7);
 - naast pseudonimisering ook anonimisering overwegen (luik 8).

Hans Graux,

Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)

Getekend op: 2024-02-02 14:32:25 +01:00

Reden: Ik keur dit document goed

²¹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.